

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΜΑΡΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Δημήτριος Μαργαρόπουλος γεννήθηκε το 1869 στη Θεσσαλονίκη, στην ενορία της Μονής Βλατάδων.

Ο πατέρας του Γεώργιος, με καταγωγή από το Μελένικο, ήταν δάσκαλος και γιος του Χρήστου Μπουντίμου και της Μαργαρώς, το γένος Καλαμπόκα, με καταγωγή από τη Βέροια. Η δυναμική Μαργαρώ και η επίκληση των παιδιών της ως «τα παιδιά της Μαργαρώς» οδήγησαν το δάσκαλο Γεώργιο Μπουντίμου στη μετατροπή του επιθέτου του σε Μαργαρόπουλος.

Ο Δημήτριος Μαργαρόπουλος φοίτησε στο ελληνικό Γυμνάσιο της Θεσσαλονίκης ως υπότροφος του ελληνικού Προξενείου, το οποίο στη συνέχεια τον χρησιμοποίησε ως δάσκαλο και πράκτορα. Με την κάλυψη της διδασκαλικής του ιδιότητας και εφοδιασμένος με αρχιερατική άδεια για τις μετακινήσεις του, γύριζε τα χωριά της περιφέρειας Ρουμλουκιού και Γιαννιτσών, τονώνοντας τον πατριωτισμό των κατοίκων της περιοχής και συλλέγοντας πληροφορίες για το ελληνικό Προξενείο της Θεσσαλονίκης.

Έχοντας ασκήσει, επί επτά συναπτά έτη, σημαντικό εκπαιδευτικό και εθνικό έργο, αποφάσισε να ακολουθήσει ιατρικές σπουδές και να φοιτήσει στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ολοκληρώνοντας την προπτυχιακή ιατρική εκπαίδευση με εξαιρετες επιδόσεις, αναγορεύτηκε, το 1899, Διδάκτορας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «Άριστα», γεγονός το οποίο τον οδήγησε αρχικά, στη σκέψη μιας πανεπιστημιακής σταδιοδρομίας. Αναγκάστηκε, όμως, για λόγους βιοποριστικούς να εργαστεί στην Κλινική Μαγγίνα και στο Βρεφοκομείο «Ξινείον».

Το 1904 εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη και άρχισε να λειτουργεί το ιατρείο του στη συνοικία «Τσιαήρια». Φαινομενικά, ήταν ένας ευσυνείδητος ιατρός, που παρείχε τις υπηρεσίες του, χωρίς διακρίσεις, προς κάθε ασθενή. Στην πραγματικότητα, όμως, ήταν ένας δυναμικός και αποτελεσματικός υποστηρικτής του Μακεδονικού Αγώνα, ο οποίος δρούσε με το ψευδώνυμο «Λυγκεύς» ως επίλεκτο στέλεχος της μυστικής «Οργάνωσης Θεσσαλονίκης», στρατολογηθείς από τον ιδρυτή της, υπολοχαγό του πεζικού Αθανάσιο Σουλιώτη – Νικολαΐδη.

Ο Δημήτριος Μαργαρόπουλος επιλέχθηκε ως ένας εκ των έξι Τμηματάρχων της «Οργάνωσης Θεσσαλονίκης» με τομέα ευθύνης την περιοχή του Βαρδαρίου και ως μέλος του «Εκτελεστικού», του οποίου οι δραστηριότητες αφορούσαν σε απειλές και σε κάθε είδους βιαιοπραγίες εναντίον Βουλγάρων, Ρουμανιζόντων, αλλά και αντεθνικά δρώντων Ελλήνων.

Με το «Εκτελεστικό» και με τα λοιπά Τμήματά της η μυστική «Οργάνωση Θεσσαλονίκης», της οποίας ο Μαργαρόπουλος υπήρξε βασικό στέλεχος, κατατρομοκράτησε τους τρομοκράτες Βουλγάρους στη Θεσσαλονίκη, από τους οποίους αρκετοί εγκατέλειψαν την πόλη.

Στις συγκεκριμένες πρακτικές, ο Δημήτριος Μαργαρόπουλος λειτουργούσε, συχνά, ως ισορροπιστής και ως ήρεμη δύναμη. Είναι χαρακτηριστικό, ότι όταν το 1907 δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες ο πρώτος διερμηνέας του ελληνικού Προξενείου Θεόδωρος Ασκητής και το «Εκτελεστικό» αποφάσισε, προς εκδίκηση, να απαγάγει τον Βούλγαρο Πρόξενο, εμποδίστηκε από τον Κορομηλά, ύστερα από εισήγηση του Μαργαρόπουλου, για να μην οξυνθεί περαιτέρω, η ήδη τεταμένη ατμόσφαιρα στην πόλη.

Μια πρόσθετη υπηρεσία του Δ. Μαργαρόπουλου στο Μακεδονικό Αγώνα υπήρξε η λειτουργία, με δικούς του πόρους, ενός παντοπωλείου στην περιοχή του σημερινού σιδηροδρομικού σταθμού, μέσω του οποίου καταγράφονταν, από έμπιστα άτομα, όλες οι κινήσεις των Βουλγάρων, που συνέρρεαν καθημερινά από την επαρχία στη Θεσσαλονίκη.

Μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, ο Δημήτριος Μαργαρόπουλος ανέπτυξε έντονη δραστηριότητα στα κοινά της πόλης. Διετέλεσε μέλος, Ειδικός Γραμματέας, Γενικός Γραμματέας και Αντιπρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, μέλος της Κεντρικής Εκκλησιαστικής Επιτροπής και μέλος του Ταμείου Εκπαιδευτικής Πρόνοιας. Διετέλεσε, επίσης, Πρόεδρος του Κοινοτικού Νοσοκομείου και του Πανελληνίου Συλλόγου Μακεδονομάχων «Ο Παύλος Μελάς», μέσω του οποίου αγωνίστηκε να συνταξιοδοτηθούν οι ανάπηροι και οι χήρες του Αγώνα, να σπουδάσουν και να αποκατασταθούν επαγγελματικά τα ορφανά των Μακεδονομάχων και να αποζημιωθούν, όσοι θυσίασαν τις περιουσίες τους. Επίσης, υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες της ανέγερσης του Ιερού Ναού των Αγίων Πάντων.

Το 1944, λόγω ηλικίας, παραιτήθηκε της θέσης του στο Κοινοτικό Νοσοκομείο και άρχισε να συγγράφει τα απομνημονεύματά του, στα οποία ξεδιπλώνονται τόσο η ιστορία της Θεσσαλονίκης, όσο και η ιστορία του Μακεδονικού Αγώνα.

Η πατρίδα, τιμώντας τον, του απένειμε το παράσημο του αργυρού σταυρού του Σωτήρος και δίπλωμα με μετάλλιο Μακεδονομάχου, αναγνωρίζοντάς τον ως πράκτορα Γ΄ τάξεως.

Ο Δημήτριος Μαργαρόπουλος εξελέγη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της «Φιλοπτώχου Αδελφότητας Ανδρών Θεσσαλονίκης» τις περιόδους 14 Μαΐου 1912 έως 18 Μαΐου 1914, 18 Μαΐου 1914 έως 5 Ιουνίου 1916, 1^η Ιουνίου 1924 έως 13 Ιουνίου 1926 και 13 Ιουνίου 1926 έως 17 Ιουνίου 1928. Κατά την περίοδο 17 Ιουνίου 1928 έως 22 Ιουνίου 1930 διετέλεσε Αντιπρόεδρος της Αδελφότητας και στη συνέχεια εξελέγη Πρόεδρός της επί έξι συνεχείς διετείς θητείες, από τις 22 Ιουνίου 1930 έως τις 3 Μαΐου 1942.

Απεβίωσε στη Θεσσαλονίκη το 1950 και προς τιμή του μία οδός, πλησίον του Ιερού Ναού των Αγίων Πάντων, φέρει το όνομά του.

Βιβλιογραφία

1. Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου. Ο Μακεδονικός Αγώνας – Απομνημονεύματα. Θεσσαλονίκη: Ι.Μ.Χ.Α. 1984:315-318.
2. Μεταλληνού – Τσιώμου Α. Λεύκωμα Μακεδονικού Αγώνος 1900-1912. Θεσσαλονίκη, 1941.
3. Πολυζωΐδης Στ. Μισός αιώνας με τον ιατρικό κόσμο της Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: Ιατρικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης 1990:21-23, 46.
4. Σαμαρτζίδης Χρ. Δημήτριος Μαργαρόπουλος. Στο: Φιλόπτωχος Αδελφότης Ανδρών Θεσσαλονίκης 1871-2000. Θεσσαλονίκη: Φ.Α.Α.Θ. 2000:95-96.
5. Τζινίκου – Κακούλη Α. Γιατροί στον Μακεδονικό Αγώνα. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Μαϊάνδρος 1996:150-155.
6. Φ.Α.Α.Θ. Αρχείο περιόδου 1912-1944 (Επεξεργασία στοιχείων).
7. Φ.Α.Α.Θ. Πρακτικά συνεδριάσεων Δ.Σ. και Γ.Σ. περιόδου 1912-1944 (Επεξεργασία στοιχείων).

Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης